

Літ-абсягі

Знакі нашай самабытнасці

Кожны народ мае свае нацыянальныя сімвалы. Яны народжаны культурай і зберагаюцца як нацыянальныя набыткі. Для беларусаў і ў нашы дні адным з такіх сімвалаў з'яўляецца народны касцюм. Яго мы можам убачыць на афіцыйных дзяржаўных цырымоніях і падчас урачыстых актаў, на эстраднай сцэне і, вядома ж, у яго апранутыя калектываў, многія з якіх вядомыя далёка за межамі нашай краіны. Народны касцюм — адзін з найбольш каштоўных і самабытных складнікаў мастацкай спадчыны беларускага народа.

У многіх раёнах Беларусі і цяпер у сельскіх хатах захоўваюцца ў куфрах як сямейныя рэліквіі тканцыя і вышытыя касцюмы бабуль і прабабуль. У беларусаў існуе павер'е, што на тым свеце продкі — "дзяды" пазнаюць сваіх па апратцы, якую налілі ў іх родзе. Таму яшчэ не так даўно старых людзей было прынята хаваць у традыцыйнай вопратцы: вышы-

ваных кашулях, фартушках, намітках. З кожным годам усё больш і больш традыцый забываецца. Высокамастацкія ўзоры народнага касцюма прадстаўлены ў музеях нашай краіны. Этнічныя традыцыі ў вопратцы, вышыўцы і ткацтве становяцца набыткам мінулага. Яны здзіўляюць нас сваім характарам, гармоніяй, мэтазгоднасцю, але, калі мы не разумеем мастацкай мовы гэтых

прадметаў, застаюцца маўклівымі сведкамі мінулага.

Так, у бібліятэцы Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў адбылася прэзентацыя навукова-папулярнага выдання "Беларускі народны касцюм: крой, вышыўка і дэкаратыўныя швы" (аўтары В. Лабачэўская і З. Зіміна), якое выйшла ў Выдавецкім доме "Беларуская навука". Тэарэтычную частку кнігі падрыхтавала мастацтвазнаўца, гісторык народнага мастацтва Вольга Лабачэўская, а практычную — малюнкi, схемы, апісанне тэхнік вышыўкі — Зінаіда Зіміна.

Падчас прэзентацыі аб працы над кнігай расказвалі адна з яе аўтараў Вольга Лабачэўская, галоўны рэдактар Выдавецкага дома "Беларуская навука" Георгій Кісялёў, аўтар фотаздымкаў Георгій Ліхтаровіч і іншыя. Кніга-альбом знаёміць чытача з беларускім этнаграфічным касцюмам, ці, іншымі словамі, звычайна беларусаў апранання на сваіх асабістых разуменнях прыгажосці і парадку, якія выпрацоўваліся на

працягу ўсёй гісторыі народа. Беларускі традыцыйны касцюм — гэта паўнавартасная частка мастацкай культуры народаў свету. Ён багата аздоблены вышыўкай, самабытнай і шчодрай на мастацкія традыцыі. Крой, месцазнаходжанне дэкору і тэхналогія яго выканання ў касцюме беларусаў лагічна ўзаемаабумоўленыя.

Выданне багата ілюстравана схемамі па тэхналогіі вышыўкі, арнаментамі і фотаздымкамі музейных узораў беларускага народнага касцюма. Кніга прызначаная тым, хто цікавіцца народнымі традыцыямі вышыўкі ў Беларусі і захоча сваімі рукамі стварыць нацыянальны касцюм паводле даўніх тэхналогій. Дызайнерам яна падкажа новыя ідэі ва ўпрыгажэнні сучаснага адзення і дэкаратыўнага тэкстылю, а музейным работнікам стане даведнікам па тэхніках вышыўкі.

Віктар КАВАЛЁЎ

На здымку: Вольга Лабачэўская.

Фота аўтара